

показваха бѣли като снѣгъ яки. Бръсначѣтъ и ножичитѣ сжщо бѣха постѣкмили рошавитѣ глави, безъ да успѣятъ да ги промѣнятъ твърдѣ много. Лицата си оставаха все тѣй загорѣли отъ слънцето, изпечени и зачервени като тухла, ржцѣтъ бѣха груби, напукани и хванали слинѣ. Тежкиятъ трудъ бѣше вѣчната участъ на тия хора. Цѣла година тѣ бѣха вървѣли подирѣ стадата или подирѣ плуговетѣ. Работили бѣха безспирѣ и безъ почивка, покорни и мълчеливи подѣ натиска и прищѣвкитѣ на господарската воля. И ето днесъ тѣ можеха да седнатъ наредѣ съ всички хора, да се почувствуватъ свободни и независими. Тая нова и тѣй рѣдка радостъ раздрусваше издѣно цѣлото имъ сжщество. Тѣ пиеха, викаха, лудуваха, веселѣха се съ сжщата тая сила, корава и неизтощима, която се чувствуваше и въ работата имъ.

Юнашка и буйна бѣше тази веселба. Всичко имаше въ нея: и тържеството на затворници, строшили оковитѣ си, и лудориитѣ на дѣца, и добродушната сърдечность и простота на незлобиви хора. Но имаше и нѣщо опасно. Понѣкога въ тия примитивни души избиваше болката на униженията, на вѣчното тегло, на обидитѣ, понасяни прѣзъ цѣлъ животъ отъ хората и отъ сждбата. Тогазъ лицата се изкривяваха отъ яростъ, очитѣ се наливаха съ кръвъ, въ ржката блѣсваше широкиятъ габровски ножъ и съ все сила се забиваше въ залѣната съ вино маса...

Глъчка и шумъ пълнѣха кръчмата. Все пакъ, колкото голѣма да бѣше бъркотията, имаше едно мѣсто, кждѣто се събираше общото внимание, отъ кждѣто се вземаше насока и тонъ. Това мѣсто бѣше масата на Гроздана. Освѣнъ него, тамъ седѣха и другаритѣ му: Тачката, Йорданъ ковачѣтъ и Симеонъ камечарѣтъ, наричанъ обикновено Монката. Единъ русъ и блѣдоликъ момъкъ сжщо седѣше тамъ. Носѣше каскетъ и дълга черна пелерина, едничкото гражданско облѣкло, което